

HJÄLPPREDA

Ansvarsfördelning kring barn och ungdomar med synnedsättning

◆ Före förskolan ◆ Under förskoletiden ◆ Under skoltiden

2020

Hjälpredan

Syftet med detta dokument är att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan staten och kommunens olika uppdrag när det gäller barn och ungdomar med synnedsättning.

Gotland har inget eget landsting men har ändå ansvar för de landstingsbundna uppgifterna.

Hjälpredan är tänkt som en checklista. Den innehåller barnets/elevens behov och de stödresurser som finns att tillgå.

Hjälpredan för Region Gotland sträcker sig från tiden före förskola till och med gymnasieskolan.

Var vänder man sig?

Region Gotland

www.gotland.se

Utbildnings och arbetslivsförvaltningen UAF

Barn- och elevhälsan BEH

Verksamhetschef

Friskola

Respektive chef

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen HSF

Syncentral SC

Enhetschef

Habilitering HAB

Enhetschef

Ögonmottagningen

Enhetschef

Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM

www.spsm.se

SPSM ger specialpedagogiskt stöd i frågor som rör pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningar. SPSM ger stöd i form av specialpedagogisk rådgivning, specialpedagogisk utredning, information och utbildning. Stödet erbjuds till elever, föräldrar samt personal inom det offentliga skolväsendet och friskolor som står under statlig tillsyn.

Alla insatser föregås av en förfrågan.

Synskadades Riksförbund, SRF

www.srf.nu

Barn med synskada – före förskola

För att kunna utnyttja Habiliteringens tjänster skall barnet vara aktuellt på habiliteringen

ANSVARSFÖRDELNING

	- UAF			- HSF			Stat
	Barnets behov	Förskola	Barn- och elevhälsa	Habilitering	Ögonmottagning	Syncentral	SPSM
1	Upptäckt av synskada			Vid misstanke om synskada skickas remiss till Ögonmottagningen, som initierar samarbete med Syncentralen.	Ögonläkare gör en undersökning för diagnos och remitterar patient till Syncentralen samt skickar information till BHV.		
2	Första kontakt					Remiss från ögonläkare. Kontakt tas med föräldrar.	
3	Första besök		Enligt särskild överenskommelse HSF-BEH tillsammans med kurator/synpedagog Syncentralen.			Kartläggning görs tillsammans med föräldrar och synpedagog BEH. Vid behov kontaktas Habiliteringen.	
4	Psykosocialt stöd			Samarbete med Syncentralens kurator vid behov.		Föräldrar erbjuds kontakt med kurator på Syncentralen.	
5	Habiliteringsplan		Medverkar i upprättandet av individuell habiliteringsplan vid särskilda behov.	Barnsynteam tills med ögonläkare och Syncentralen vid behov.	Konsult till barnsynteam.	Syncentralen upprättar synhabiliteringsplan eller vid behov medverkar i Habiliteringens planering.	
6	Personliga hjälpmedel					Bedöms och provas ut av optiker och synpedagog	

	UAF			- HSF			Stat
	Barnets behov	Förskola	Barn- och elevhälsa	Habilitering	Ögonmottagning	Syncentral	SPSM
7	Särskilt stöd i sin utveckling		Synpedagogisk handledning ges till föräldrar.	Enligt habiliteringsplan.		Synpedagogisk handledning ges till föräldrar och konsultation till habilitering om barnet är aktuellt där.	
8	Specialanpassade leksaker		Råd och tips			Råd och tips	
9	Utbildning för föräldrar						Osäkert om utbud.
10	Vägledning och placering i förskoleverksamhet	Respektive rektor ansvarar för informationsöverföring inför förskolestart i samverkan med föräldrar och BEH.	Erbjuder information och rådgivning till föräldrar och personal.	Diskuterar lämplig placering utifrån barnets behov i samarbete med föräldrar och berörd rektor.	Efter föräldrars godkännande får Barnhälsovården ta del av Ögonmottagningens journalhandlingar.	Erbjuder information till berörd rektor och Barnhälsovården om barnets funktionsnedsättning och behov i samarbete med föräldrarna.	

OBS!

För nyupptäckta barn gäller delar av hjälpredan ”Barn före förskola”.

Barn med synskada – i förskola

För att kunna utnyttja Habiliteringens tjänster skall barnet vara aktuellt på Habiliteringen

JAF			- HSF				
	Barnets behov	Förskola	Barn- och elevhälsa	Habilitering	Ögonmottagning	Syncentral	SPSM
1	Mottagande i förskoleverksamhet	Rektor ansvarar för planering av förskolestart i samverkan med föräldrar och synpedagog i BEH.	Samverkar i planering av förskolestart.	Medverkar i planering av förskolestart.		Erbjuder information till rektor och Barnhälsovården om barnets funktionsnedsättning och behov i samarbete med föräldrarna.	
2	Individuell utvecklingsplan	Rektor ansvarar för att individuell utvecklingsplan upprättas och följs upp.	Medverkar vid behov i upprättande av individuell utvecklingsplan.			Medverkar vid behov kring hjälpmedel, miljöanpassning, kompensatoriska tekniker.	
3	Habiliteringsplan		Medverkar vid behov i upprättande av individuell habiliteringsplan.	Barnsynteam tillsammans med ögonläkare och Syncentral vid behov.	Konsult till barnsynteam.	Syncentralen upprättar habiliteringsplan eller medverkar i Habiliteringens planering.	
4	Särskilt stöd i sin utveckling i förskola	Rektor ansvarar för att barnet får det särskilda stöd det behöver under hela vistelsetiden med utgångspunkt från förskolans läroplan och andra styrdokument.	Erbjuder råd och stöd kontinuerligt till personal och elev Erbjuder handledning och utbildning till förskolans personal.	Yrkesspecifika insatser utifrån habiliteringsplan.		Yrkesspecifika insatser vid behov utifrån synhabiliteringsplan.	På rektors initiativ kan rådgivning, utredning och utbildning ansökas om.

	UAF -			HSF -			Stat -
	Barnets behov	Förskola	Barn- och elevhälsa	Habilitering	Ögonmottagnin g	Syncentral	SPSM
5	Punktskrift	Rektor ansvarar för att personal utbildas.	Rådgivning till föräldrar/personal och stöd kring förberedande punktinläring.			Rådgivning till föräldrar och stöd kring förberedande punktinläring, samt utprovning och förskrivning av hjälpmedel.	Erbjuder efter förfrågan utredning, utbildning och rådgivning till personal och föräldrar.
6	Psykosocialt stöd	Rektor ansvarar för särskilt stöd till barnet.		Kurator konsulteras vid behov när barnet har en habiliteringsdiagnos.		Föräldrar/barnet erbjuds stöd av kurator på Syncentralen.	
7	Orientering förflyttning	Rektor ansvarar för att personal utbildas.	Råd och stöd till personal i samarbete med Syncentral.	Enligt habiliteringsplan.		Erbjuder råd, stöd och utbildning till personal, familj/elev i samarbete med Barnhälsovården och Habiliteringen.	
8	Personliga hjälpmedel	Ansvarig pedagog och arbetslag stöttar barnet i användandet av hjälpmedel Skolan tillgodoser pedagogiska hjälpmedel.	Ger råd och stöd till personal Stöttar vid behov barnet i användandet av hjälpmedel.			Efter bedömning förskrivs och tillhandhålls personliga synhjälpmedel enligt gällande regelverk, samt ger service och utbildning på dessa.	

9	Specialanpassade läromedel och leksaker	Rektor ansvarar för att läromedel köps in	Kan ge råd och stöd i val av pedagogiskt material			Kan ge råd och stöd i val av pedagogiskt material.	Digital läromedelsutställning finns
	- UAF -			- HSF -			- Stat -
	Barnets behov	Förskola	Barn- och elevhälsa	Habilitering	Ögonmottagning	Syncentral	SPSM
10	Anpassade lokaler och miljöer	Rektor ansvarar för anpassningar.	Ger råd vid anpassning av skollokaler både ur miljömässigt och pedagogiskt perspektiv.	Vid behov i samarbete med BEH och syncentral.		Informerar om behov samt ger förslag på anpassning Vid behov i samarbete med Habiliteringen.	
11	Resursperson	Rektor anställer och ansvarar för fortbildning.	Ger råd och stöd till personal om synnedläggningen och dess konsekvenser.	Ger råd och stöd till personal utifrån profession.		Erbjuder information om barnets funktionsnedsättning och dess konsekvenser samt handleder kring hjälpmedel.	
12	Utredning	Rektor ansvarar för pedagogisk utredning/utvecklingsbedömning vid behov.	Kan vara delaktig vid utredningar vid behov. Informerar och följer upp. Utför funktionell synbedömning.	Utvecklingsbedömning utifrån remiss.	Utför synbedömning.	Kan initiera medicinska och habiliterande utredningar vid behov i samarbete med Habiliteringen. Ge konsultation till Habiliteringen i samband med utvecklingsbedömningar. Utför funktionell synbedömning.	Kompletterande utredning kan sökas utifrån pedagogiska frågeställningar på rektors uppdrag.

13	Vägledning och planering inför skolstart	Rektor ansvarar för informationsöverföring inför skolstart i samverkan med föräldrar och vid behov berörd synpedagog och Habiliteringen.	Samverkar med skolan vid behov. Erbjuder mottagande personal råd och stöd. Informerar tillsammans med föräldrar om synnedsättningen och dess konsekvenser.	Samverkar med skolan vid behov.	Informerar vid behov tillsammans med föräldrar om synnedsättningen och dess konsekvenser.	Ger vid behov förslag på miljöanpassning. Informerar tillsammans med föräldrar om synnedsättningen och dess konsekvenser.	Tillhandahåller kursutbud.
----	---	--	--	---------------------------------	---	---	----------------------------

OBS!

För nyupptäckta barn gäller delar av hjälpredan ”Barn före förskola”.

**Barn & ungdomar med synskada–
i förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshem**

För att kunna utnyttja Habiliteringens tjänster skall barnet vara aktuellt på Habiliteringen

	CAF			- HSF			Stat
	Barnets behov	Skola	BEH/ Grundsärskola	Habilitering	Ögonmottagning	Syncentral	SPSM
1	Mottagande i skola/ skolbarnsomsorg Se även föregående avsnitt ”Vägledning och planering inför skolstart”.	Rektor ansvarar för planering av skolstart i samverkan med förskolan, föräldrar och berörd synpedagog och Habiliteringen.	Medverkar vid behov i planering av skolstart. Informerar enligt överenskommelse med föräldrar om eleven, synnedläggningen och behoven.	Medverkar vid behov i planeringen av skolstart.	Kan vid behov ge information om synfunktionsnedsättningen.	Medverkar vid behov i planering av skolstart. Informerar enligt överenskommelse med föräldrar om eleven, synnedläggningen och behoven.	Tillhandahåller kursutbud.
2	Åtgärdsprogram	Rektor ansvarar för att åtgärdsprogram upprättas och följs Upp.	Medverkar vid behov i upprättande och uppföljning av åtgärdsprogram.	Medverkar vid behov i samverkan med Syncentralen och BEH.		Medverkar vid behov kring hjälpmedel, miljöanpassning, kompensatoriska tekniker.	
3	Habiliteringsplan			Barnsynteam tills med ögonläkare och syncentral vid behov.	Konsult vid upprättande av habiliteringsplan.	Syncentralen upprättar synhabiliteringsplan eller medverkar i Habiliteringens planering.	
4	Särskilt stöd i sin utveckling i skola	Rektor ansvarar för att anpassa verksamheten till elevens behov under hela vistelsetiden med utgångspunkt från skolans läroplan och andra styrdokument.	Erbjuder råd, stöd och utbildning till personal och elev.			Yrkesspecifika insatser vid behov utifrån synhabiliteringsplanen.	

	– UAF			- HSF			Stat
	Barnets behov	Skola	BEH /Grundsärskolan	Habilitering	Ögonmottagning	Syncentral	SPSM
5	Punktskrift	Rektor ansvarar för att personal utbildas.	Rådgivning till föräldrar/personal och stöd kring punktskrift.			Rådgivning till föräldrar och stöd kring punktskriftsinläring samt utprovning och förskrivning av hjälpmedel.	Resurscenter-syn erbjuder årskursbesök med uppföljning för elev. Pedagoger får stöd och rådgivning kring punktskrift.
6	Psykosocialt stöd	Skolans elevhälsoteam tillgängligt vid behov.		Kurator konsulteras vid behov när barnet har en habiliteringsdiagnos.		Föräldrar/barnet erbjuds stöd av kurator på Syncentralen.	
7	Personliga hjälpmedel	Ansvarig pedagog och arbetslag stöttar eleven i användande av hjälpmedel Rektor ansvarar för inköp av pedagogiska hjälpmedel.	Ger råd och stöd till personal.			Efter bedömning förskrivs och tillhandhålls personliga synhjälpmedel enligt gällande regelverk, samt ger service och utbildning på dessa.	Kan ge råd och stöd kring val av hjälpmedel.
8	Specialanpassade läromedel/leksaker	Rektor ansvarar för inköp av läromedel.	Kan ge råd och stöd i val av läromedel.			Kan ge råd och tips kring val av leksaker.	Tillhandahåller anpassade läromedel och material.
9	Orientering och förflyttning	Rektor ansvarar för att personal utbildas.	Råd och stöd till personal i samarbete med Syncentralen.	Enligt habiliteringsplan.		Erbjuder råd, stöd och utbildning till personal, familj/elev i samarbete med BEH och Habilitering.	

	– UAF			- HSF			Stat
	Barnets behov	Skola	BEH /Grundsärskolan	Habilitering	Ögonmottagning	Syncentral	SPSM
10	Anpassade lokaler/miljöer	Rektor ansvarar för anpassningar.	Ger råd vid anpassning av skollokaler.	Vid behov i samarbete med BEH och Syncentra.l		Erbjuder information om behov och ger förslag på åtgärder för bättre funktionell miljö.	
11	Resursperson	Rektor anställer och ansvarar för fortbildning.	Ger råd och stöd till personal om synnedläggningen och dess konsekvenser.		Kan vid behov ge information om synfunktionsnedsättningen.	Erbjuder information om barnets funktionsnedsättning och dess konsekvenser, samt handleder kring hjälpmedel och kompensatoriska tekniker.	Erbjuder kursutbud.
12	Utredning	Rektor ansvarar för utredning vid behov.	Kan vara delaktig vid utredningar vid behov. Informerar och följer upp. Utför funktionell synbedömning.	Utför utredning/bedömning vid behov.	Kan initiera medicinska och habiliterande utredningar. Utför synbedömning.	Kan initiera medicinska och habiliterande utredningar. Utför funktionell synbedömning.	Kompletterande utredning kan sökas utifrån pedagogiska frågeställningar på rektors uppdrag.

	UAF			- HSF			Stat
	Barnets behov	Skola	BEH /Grundsärskola	Habilitering	Ögonmottagning	Syncentral	SPSM
13	Vägledning och planering inför gymnasiestudier	Rektor ansvarar för vägledning samt informationsöverföring inför gymnasiestudier i samverkan med föräldrar och elevhälsoteam.	Medverkar vid överlämning till gymnasieskola.			Utför vid behov miljöbedömning och ger förslag på åtgärder. Råd och stöd.	
	<u>Grundsärskolan</u>						
14	Vägledning och planering efter gymnasiestudier		Överlämning av information till Arbetsförmedling/ Daglig verksamhet.			Kurator kontakter vid behov AF resurs för framtida planering.	

Hjälpredan uppdateras vartannat år av BEH, Syncentralen och Habiliteringen (initieras av Syncentralen).

Dokumentet gäller fr.o.m. 2020-12-01 Renée Adlertz